

Τα Κυριότερα Ζιζάνια

Αλεπονουρά (Alopecurus myosuroides)

- Ετήσιο αγρωστώδες ζιζάνιο των χειμερινών σιτηρών και ψυχανθών
- Φυτρώνει από το φθινόπωρο έως και το χειμώνα
- Ευνοείται σε βαριά αργιλώδη εδάφη που κρατούν νερό και ιδιαίτερα αν έχουμε μειωμένη ανάπτυξη της [καλλιέργειας](#) λόγω των αντίξων συνθηκών του χειμώνα
- Ένα φυτό παράγει 150 εως 800 σπόρους οι οποίοι εκτινάσσονται στο έδαφος και διατηρούν τη φυτρωτική τους ικανότητα μέχρι και 6 χρόνια
- Οι περισσότεροι σπόροι φυτρώνουν το επόμενο φθινόπωρο

Λεπτή Ήρα (*Lolium rigidum*)

Άλλα είδη: *Lolium Multiflorum* (πολυανθή) – *Lolium Temelentum* (Μεθυστική)

- Ετήσιο ζιζάνιο χειμερινών σιτηρών
- Εμφανίζεται σε καλλιεργούμενες, αλλά και ακαλλιεργητες εκτάσεις
- Έχει αντοχή σε φτωχά εδάφη και στη ξηρασία
- Είναι σημαντική η καταπολέμηση σε πρώιμο στάδιο

Αγριοβρώμη (*Avena sterilis*)

Άλλα είδη: *Avena Fatua*

- Το πιο διαδεδομένο και ανταγωνιστικό ετήσιο αγρωστώδες ζιζάνιο των χειμερινών σιτηρών
- Φυτρώνει το φθινόπωρο έως νωρίς την άνοιξη
- Τα πρώιμα φυτά κάνουν 3 – 6 αδέρφια, ενώ τα όψιμα λιγότερα
- Ένα φυτό αγριοβρώμης παράγει 400 – 600 σπόρους οι οποίοι εκτινάσσονται στο έδαφος, διατηρούν τη φυτρωτική τους ικανότητα έως και 7 χρόνια και δεν φυτρώνουν ταυτόχρονα
- Ανάλογα με την πυκνότητα της προσβολής μπορεί να προκληθεί μείωση της παραγωγής από 20 – 80%
- Μολύνει το έδαφος για τις επόμενες χρονιές και υποβαθμίζει την ποιότητα του συγκομιζόμενου προϊόντος
- Επιβάλλεται η έγκαιρη καταπολέμηση, για να απαλλάξουμε το φυτό από τον ανταγωνισμό αλλά και για την ιδανική αποτελεσματικότητα

Φάλαρη *Phalaris sp* (*Paradoxa*, *Minor*, *Brachystachis*)

- Συναντάται σε αγρούς σχεδόν σε όλη τη χώρα
- Ετήσιο αγρωστώδες ζιζάνιο
- Ανθίζει από Απρίλιο έως Ιούνιο
- Φυτρώνει το φθινόπωρο έως νωρίς την άνοιξη και ολοκληρώνει το βιολογικό του κύκλο νωρίς το καλοκαίρι
- Κάνει μεγάλο αριθμό σπόρων
- Ανάλογα με την πυκνότητα μειώνει σημαντικά την παραγωγή και υποβαθμίζει την ποιότητα
- Το πρόβλημα γίνεται μεγαλύτερο σε συνθήκες μονοκαλλιέργειας

Βρώμος (*Bromus sterilis*)

- Ετήσιο αγρωστώδες ζιζάνιο
- Ανθίζει από το Μάιο έως τον Ιούνιο
- Τα αναπτυγμένα φυτά λίγο πριν την ωρίμανση αποκτούν πορφυρό χρώμα το οποίο χάνεται αμέσως μετά την ωρίμανση
- Παράγει 200 – 300 σπόρους ανά φυτό
- Συνήθως, αν έχει επαρκή υγρασία φυτρώνουν το επόμενο φθινόπωρο έως την άνοιξη
- Το μεγαλύτερο ποσοστό σπόρων διατηρεί τη βιωσιμότητα του για λίγα χρόνια

Χαμομήλι (*Chamomila recutita*)

- Ετήσιο πλατύφυλλο ζιζάνιο χειμερινών σιτηρών και ακαλλιέργητων εκτάσεων
- Ευδοκίμει σε καλά στραγγιζόμενα, αργιλώδη και αμμοπηλώδη εδάφη πλούσια σε θρεπτικά στοιχεία αλλά φτωχά σε ασβέστιο
- Αν και ζιζάνιο έχει πολλές φαρμακευτικές ιδιότητες
- Παράγει έως 500 σπόρους ανά φυτό
- Φυτρώνουν σε μικρό βάθος, το φθινόπωρο έως νωρίς την άνοιξη

Σινάπια, βρούβα (*Sinapis arvensis*)

- Ετήσιο πλατύφυλλο ζιζάνιο χειμερινών σιτηρών
- Ευδοκίμει σε καλά στραγγιζόμενα, καλά αεριζόμενα εδάφη πλούσια σε θρεπτικά στοιχεία, ασβέστιο και οργανική ουσία
- Αποφεύγει τα όξινα εδάφη
- Παράγει 1200 – 4000 σπόρους ανά φυτό
- Φυτρώνει σε μικρό βάθος (0 – 2 εκ)
- Οι σπόροι που βρίσκονται βαθύτερα δεν φυτρώνουν αλλά κρατάνε τη φυτρωτική τους ικανότητα έως και 10 χρόνια
- Ανταγωνίζεται την καλλιέργεια κυρίως σε θρεπτικά στοιχεία

Φουμαριά, Καπνόχορτο (*Fumaria officinalis*)

- Ετήσιο ζιζάνιο χειμερινών σιτηρών
- Φυτρώνει τέλος του χειμώνα και ανθίζει από τον Απρίλιο έως τον Ιούνιο
- Προτιμάει χαλαρά πηλώδη εδάφη πλούσια σε υγρασία και θρεπτικά στοιχεία
- Παράγει 300 – 1600 σπόρους ανά φυτό
- Διατηρεί τη φυτρωτική του ικανότητα για 3 – 5 έτη
- Το φυτό περιέχει το αλκαλοειδές φουμαρίνη, η οποία προκαλεί σπασμούς και παράλυση

Παπαρούνα (*Papaver rhoeas*)

- Ετήσιο πλατύφυλλο ζιζάνιο των χειμερινών σιτηρών, το οποίο απαντάται και σε ακαλλιέργητες εκτάσεις, αλλά και στα σύνορα των δρόμων
- Προτιμά πηλώδη και αργιλώδη εδάφη, πλούσια σε υγρασία και θρεπτικά στοιχεία
- Φυτρώνει το φθινόπωρο και ανθίζει την άνοιξη
- Κάθε φυτό μπορεί να παράγει έως 20.000 σπόρους
- Οι σπόροι διατηρούν τη φυτρωτική τους ικανότητα για πάρα πολλά έτη
- Όταν θερίζεται, ιδιαίτερα με το κριθάρι και καταναλώνεται από τα ζώα δημιουργεί διαταραχές, εξ αιτίας του αλκαλοειδούς ροϊαδίνη που περιέχει.

Αναρριχώμενο πολύγωνο (*Bilderdykia convolvulus*)

- Ετήσιο πλατύφυλλο ζιζάνιο χειμερινών αλλά και ανοιξιότικων καλλιεργειών
- Αναρριχάται στο φυτό του σταριού
- Φυτρώνει από Φεβρουάριο έως Απρίλιο
- Δυσκολεύει τη συγκομιδή
- Ανθίζει από Μάιο έως Ιούλιο
- Κάθε φυτό κάνει 100 – 1.000 σπόρους
- Προτιμά τα ιδιαίτερα όξινα εδάφη

Μικρόκαρπη Κολτσίδα (Galium sporium)

Άλλα είδη: Κυρτόκαρπη κολτσίδα (Galium tricorputum), Μεγάλοκαρπη κολτσίδα (Galium aparine)

- Η Galium aparine προτιμά υγρά, οργανικά και πλούσια σε θρεπτικά στοιχεία εδάφη, ενώ η Galium sporium είναι λιγότερο απαιτητική

Βρωμόχορτο (*Bifora radians*)

- Ετήσιο πλατύφυλλο ζιζάνιο χειμερινών σιτηρών
- Ιδιαίτερα σημαντικό σε κάποιες περιοχές της Βόρειας Ελλάδας
- Έχει λευκά άνθη που εμφανίζονται από τον Απρίλιο έως τον Ιούνιο

Γρήλαρη ή Σπαθόχορτο

Piptatherum miliaceum (*Oryzopsis miliacea*)

Είδος

Αγρωστώδες

Περιγραφή

Απαντάται συχνά στους ελληνικούς αγρούς. Είναι είδος ανθεκτικό στην ξηρασία το καλοκαίρι, αλλά και στο ψύχος το χειμώνα. Ανήκει στα λεγόμενα ξηροφυτικά αγρωστώδη.

Ιδιαίτερα Χαρακτηριστικά

Φυτρώνει την άνοιξη και το φθινόπωρο. Το καλάμι φθάνει ύψος ένα μέτρο και είναι λεπτό. Φέρει γλωσσίδα. Η ταξιανθία του είναι αραιή φόβη.

Βρόμος

Bromus sterilis

Είδος

Αγρωστώδες

Περιγραφή

Απαντάται κυρίως στις καλλιέργειες σιτηρών και είναι διαδεδομένο ιδιαίτερα στην Μακεδονία και Θράκη.

Είναι δυσκολοεξόντωτο ζιζάνιο στα σιτηρά. Στην Ελλάδα απαντώνται και άλλα είδη του γένους *Bromus*, τα *B. tectorum*, *B. arvensis*, *B. japonicus*.

Ιδιαίτερα

Φυτρώνει φθινόπωρο-χειμώνα. Το καλάμι είναι όρθιο και λείο. Το έλασμα φέρει τρίχες. Η γλωσσίδα είναι μεγάλη και οδοντωτή, ενώ ωτία δεν υπάρχουν. Η ταξιανθία είναι φόβη. Ανθίζει την άνοιξη.

Χαρακτηριστικά

Oxalis pes-caprae Ξινήθρα Οξαλίδα

Είναι μελισσοκομικό φυτό καθώς δίνει γύρη αλλά και νέκταρ και μπορεί να συμβάλλει σημαντικά στη συντήρηση των μελισσοσμηνών κατά τη διάρκεια του χειμώνα.

Επιστημονική ονομασία: *Oxalis pes-caprae* L.

Συνώνυμα: *Oxalis grandiflora* Arechav., *Oxalis cernua* Thunb.

Κοινές ονομασίες: Ξυνοτρίφυλλο, ξινήθρα, οξηλίσ, ξυνάκι, αγριολάπαθο, λάπαθο, λάπατο, νερολάπατο, οξαλίσ, Οξαλίδα, κύπτουσα, αγριοτρίφυλλο, ξυνίτσα, ξυνίδα, ξυνάλατη.

Η **αγριάδα** (*Cynodon dactylon*, Κυνόδους ο δάκτυλος) είναι ποώδες πολυετές [φυτό](#) χαμηλής ανάπτυξης. Το υπόγειο μέρος του φυτού δημιουργεί διάφορα ριζώματα που η κορυφή τους βγαίνοντας από το έδαφος σχηματίζει νέους [βλαστούς](#).

Άλλες ονομασίες: Αγρόπυρο, Άγλωσσο.

Που βρίσκεται: Φύεται σε όλα τα εδάφη και μάλιστα είναι ιδιαίτερα ανθεκτικό στην ξηρασία. Συναντάται σε όλες τις περιοχές της χώρας, μέσα σε χωράφια και λιβάδια και μάλιστα με μεγάλη συχνότητα.

Πότε συλλέγεται: Το Καλοκαίρι.

Γεύση: Στυφή, ελαφρώς πικρή και έντονη, δημιουργεί αίσθηση ξηρότητας στο στόμα.

Ιδιαιτερότητα: Πρόκειται για ενοχλητικό ζιζάνιο, ο αφανισμός του οποίου δυσκολεύει πολύ τους γεωργούς. Οι σκύλοι και οι γάτες τρώνε τα φύλλα του φυτού, προκειμένου να ενεργοποιήσουν το έντερό τους ή για να κάνουν εμετό.

Ο βέλιουρας (επιστ. ονόμ.: *Sorghum halepense*)

Σόργος ο Χαλέπιος) είναι φυτό ενδημικό της [Μεσογείου](#), αλλά έχει εξαπλωθεί σε όλη την [Ευρώπη](#) και τη [Μέση Ανατολή](#). Το φυτό έχει εισαχθεί σε όλες τις ηπείρους εκτός της [Ανταρκτικής](#). Αναπαράγεται με παραφυάδες και σπόρους.

Ο βέλιουρας χρησιμοποιείται ως ζωτροφή και ως προστασία από τη διάβρωση εδαφών. Συχνά όμως, θεωρείται ζιζάνιο, λόγω του ότι:

- Το ξερό φύλλωμά του από την παγωνιά ή το ζεστό/ξηρό καιρό μπορεί να περιέχει αρκετές ποσότητες κυανιούχου υδρογόνου, ώστε να σκοτώσει βοοειδή και άλογα αν καταναλωθεί σε ποσότητα.
- Το φύλλωμα μπορεί να προκαλέσει «φούσκωμα» σε τέτοια φυτοφάγα ζώα από τη συσσώρευση υπερβολικών νιτρικών αλάτων. Γενικώς πάντως, είναι βρώσιμο για τα ζώα.
- Αυξάνεται και εξαπλώνεται τόσο γρήγορα, που μπορεί να «πνίξει» καλλιέργειες.

Αυτό το είδος εμφανίζεται σε καλλιεργούμενα ή εγκαταλελειμμένα χωράφια, βοσκότοπους, δασικές άκρες και κατά μήκος χειμάρρων. Ευδοκίμει σε ανοιχτό, πλούσιο, υπέδαφος, ιδιαίτερα σε καλλιεργούμενα χωράφια. Ο βέλιουρας είναι ανθεκτικός στα κοινά ζιζανιοκτόνα και θεωρείται ότι είναι ένα από τα δέκα χειρότερα ζιζάνια στον κόσμο.

Άλλα ονόματα: καλαμάγρα, βούλιαρη, καλαμόσιχρο, νταριτζάνι, δαρί, αγούλιαρας.

Ο Γερμανός (*Solanum elaeagnifolium* - Αγριοντοματιά)

Πρόκειται για ένα φυτό εισβολέα. Είναι ιθαγενές φυτό της Νότιας και Κεντρικής Αμερική. Ανήκει στην ίδια οικογένεια με τη ντομάτα και τη μελιτζάνα, μόνο που είναι πολύ επιθετικό, δηλητηριώδες και επιβλαβές ζιζάνιο. Συγγενικό του ελληνικό είδος είναι ο στύφνος (*Solanum nigrum*).

Μουχρίτσα

Echinochloa crus-galli

Είδος

Αγρωστώδες

Περιγραφή

Απαντάται με μεγάλη συχνότητα στη χώρα μας στις καλλιέργειες ρυζιού, αραβοσίτου, βαμβακιού, μηδικής και ζαχαρότευλων καθώς επίσης και σε δενδρώδεις και λαχανοκομικές καλλιέργειες.

Ιδιαίτερα

Φυτρώνει από άνοιξη μέχρι αρχές καλοκαιριού και προτιμά υγρά, θερμά, πλούσια εδάφη. Τα ελάσματα φύλλων είναι γυαλιστερά και συνήθως χωρίς να φέρουν τρίχες. Ωτίδια και γλωσσίδιο δεν υπάρχουν ενώ ο κολεός των κατώτερων φύλλων είναι ερυθρός.

Χαρακτηριστικά

Capsella bursa-pastoris

Αγριοκάρδαμο

Αγριοκαρδαμούρα Καψέλλα

Αυτό το ζιζάνιο η καψέλλα ως φρέσκο φυτό είναι πολύ καλή πρώτη βοήθεια σε πληγές με αιμορραγία, περιέχει μια γλυκοζίδα, τη διοσμίνη που θρομβώνει το αίμα και χρησιμεύει στην αντιμετώπιση των αιμορραγιών, γι' αυτό οι στρατιώτες στον Α παγκόσμιο πόλεμο την έβαζαν στις πληγές τους. Επιστημονική ονομασία: *Capsella bursa-pastoris* (L.) Medik.

Συνώνυμα: Bursa anglica (E.G.Almq.) Druce., Capsella elegans (E.B.Almq.) E.B.Almq., Thlaspi bursa-pastoris, Bursa abscissa, Bursa druceana, Capsella concava.

Ελληνική ονομασία: Καψέλλα ο ποιμενόσακος,

Κοινές ονομασίες: Σάκος του βοσκού, Αγριοκαρδαμούδα, Τραγιάς, Τζουρκάς

Ο **ΚΙΣΣΟΣ** είναι γένος [φυτών](#) της οικογένειας Αραλιίδες (*Araliaceae*) και ανήκει στην τάξη των σκιαδανθών (*Umbelliferae*) ή σελινωδών (*Apiales*). Το γένος κισσός (*Hedera*) περιλαμβάνει 2, ή σύμφωνα με άλλες ταξινομήσεις, 5, 6 ή 16^[1] είδη, ιθαγενή της Βόρειας Αφρικής, των Καναρίων νήσων, της Ευρώπης και της Ασίας. Το γνωστότερο στην Ελλάδα είναι το καλλιεργούμενο αλλά και αυτοφυές είδος **Χέδερα η έλιξ** (*Hedera helix*), κοινά **κισσός**

Πλατύφυλλο, δυσκολοεξόντωτο, πολυετές

Χοιρομουρίδα

Κολλιτσίδα

Τριφύλλι

Βοράγκο

Περικοκλάδα

Περδικάκι

Μαργαρίτα

Αγριοκρίθαρο

Μολόχα

Ραδίκι

Ζωχός

Ρολογάκι

Πεντάνευρο